

De nieuwe gulden,

EEN VERHAAL VOOR JONGE MEISJES.

door E. GERDES

AMSTERDAM BOEKHANDEL VRH. HÖVEKER & WORMSER PRETORIA.

DE NIEUWE GULDEN.

EEN VERTELLING VOOR JONGE MEISJES,

DOOR

E. GERDES.

~~~~~  
**TWEEDE DRUK.**  
~~~~~

BOEKHANDEL

AMSTERDAM.

VOORHEEN

PRETORIA.

HÖVEKER & WORMSER.

DE NIEUWE GULDEN.

I.

WAARIN IETS VERTELD WORDT VAN EEN POP, VAN EEN
NAAIKISTJE EN NOG WAT.

Er zaten twaalf meisjes bij elkaër, meest allen frissche, gezonde kinderen van acht tot tien jaar, met roode wangetjes, blauwe oogen en blonde haren. Er waren er slechts twee bij, wier wangen een bleeke kleur hadden, wier oogen bruin en wier haren bijna zwart waren. Een van deze twee heette Kee Wolters. Zij was de dochter van den molenaar, die aan den overkant woonde van 't water, dat langs het kleine stadje stroomde.

De meisjes hielden niet veel van Kee, omdat zij graag alles had en zelve niets missen wou. Als de meisjes soms eenige mooie plakplaatjes of fraai gekleurde kaartjes hadden, bedelde Kee zoolang tot zij er een van meekreeg, en dan nog zeide zij dat zij er liever twee had. Maar nooit had zij nog iets weggegeven, al had ze ook alles dubbel en dwars. 't Gebeurde wel eens in den kersentijd dat de meisjes, onder het naar school gaan, een handjevol kersen oppeuzelden, maar zoodra Kee haar eigen kersen had opgegeten, liep zij van 't eene meisje naar het andere, om er een te vragen, en als men haar niet goedschiks een kers gaf, dan kaapte zij ze weg.

Geen wonder dus dat de meisjes niet veel van Kee hielden.

Het andere meisje, dat er ook gewoonlijk een beetje bleeker uitzag, heette Mietje Abels. Zij was een lief zacht kind, dat gaarne anderen iets gunde en ook wel wat missen wou, als ze wat had. Maar laat mij er haastig bijvoegen dat zij niet veel bezat. Hare moeder was eene weduwe, die met wasschen en strijken het brood moest verdienen en ook veel te doen had, maar niet alles alleen af kon, daar zij zwak was en vooral 's winters veel moest hoesten en wel eens een paar dagen het bed moest houden. Nu zou Mietje, o zoo graag, moeder geholpen hebben, maar zij was nog te klein, kon het zware strijkijzer nauwelijks optillen en wist ook nog niet hoe men stijven moest. En toch hielp zij moeder zooveel zij kon; niet slechts met bandjes uithalen en 't strijkgoed glad leggen, maar vooral met op haar broertje Frits te passen. Frits was pas vier jaar oud en zag er niets tierig uit. Ook was het jongetje zelden vroolijk, en ik geloof niet dat hij nog ooit hardop gelachen had, al moedigde Mietje er hem dikwijls toe aan. Gewoonlijk zat hij in een hoekje van de kamer tusschen twee stoven, of als 't zonnetje scheen op den drempel bij de deur, en keek naar de menschen, die voorbijgingen, of naar de musschen, die met elkaer over een kruimeltje kibbelden. De bureu zeiden dat het er met Frits niet goed uitzag. En dit was ook zoo. Zijne wangen waren zoo slap en bleek als een mislukt poffertje en zijne oogen stonden zoo flets alsof ze vol slaap waren. Moeder had er den dokter over gesproken, maar deze zeide dat hij er weinig aan doen kon; 't kind moest maar goed eten, een paar glazen melk drinken, en elken dag een paar eieren, wat bouillon en andere krachtige spijsen gebruiken. Dit kon de dokter goed zeggen, maar de weduwe moeilijk doen, want eieren, bouillon en melk kosten veel geld en — dit had moeder niet. Zooveel zij echter kon uitsparen, besteedde zij aan Frits; maar daar moeder zelve ziekelijk was, kon zij 't kind niet zooveel geven als zij wel wenschte, en hoopte maar dat God

zich over 't lieve stille jongetje wilde ontfermen en het beter maken.

Ja, als Mietje wat grooter en ouder geweest was, dan had zij moeder goed kunnen helpen. Maar dat ging nu niet. Mietje moest ook nog eerst wat leeren, en ging dan ook elken dag naar school. Bovendien had moeder het noodig geoordeeld dat Mietje reeds vroeg breien en haken leerde, en daarom had ze met de juffrouw van de breischool afgesproken, dat Mietje tweemaal in de week breien en haken zou leeren. Sedert ruim een jaar had Mietje dan ook trouw de breischool bezocht en zoo goed geleerd, dat Frits reeds kousen droeg, die Mietje zelve gebreid had. Ook lag er over het serviesje, dat op moeders latafel stond, een klein kleedje, door Mietje gehaakt; en de vrouw van den timmerman, die naast moeder woonde, betuigde dat zij nog nooit zoo'n mooi gehaakt kleedje gezien had.

Op een Woensdagnamiddag was Mietje weêr naar de breischool gegaan. Moeder was nog al wel en Frits speelde met een paar garenklosjes, zoodat Mietje gerust kon heengaan. Zij had anders wel willen thuisblijven, als ze moeder had kunnen helpen, maar dit behoefde nu niet, en vroolijk als zij was, huppelde zij naar de school.

En nu zat zij dan tusschen de twaalf meisjes in en haakte, dat het een lust was om te zien hoe vlug het draadje langs hare vingertjes gleed. De meisjes waren dien namiddag niet zoo stil als anders en luisterden maar half naar 't geen de juffrouw zei. Maar daarvoor was ook een reden. Zij wisten dat juffrouw Dirkes straks komen zou. Juffrouw Dirkes was lid van het bestuur van de breischool en kwam van tijd tot tijd de breischool eens bezoeken. En telkens als zij kwam had zij iets waarmede zij de meisjes verblijdde. Nu eens vertelde zij een heel mooie lange geschiedenis; dan weêr liet zij aan de kinderen eenige voorwerpen zien, die de zendingen uit de heidenwereld hadden meegebracht; soms ook

deelde zij boekjes uit of mooie afbeeldingen van het heilige land, en niet zelden verraste zij de meisjes met kleine geschenkjes, b.v. nieuwe haakpennetjes, een breitobbetje, een mooi patroontje of zoo iets, — zoodat gij wel denken kunt dat de kinderen heel blij waren wanneer juffrouw Dirk es kwam.

En juffrouw Dirkes kwam dan ook dien namiddag en bracht weêr van allerlei mede. Onder anderen liet zij eenige schelpjes zien, die de heidenen als geld gebruiken; fraai gevormde boontjes, waarvan de zwarte kinderen kettingen maken; stekels van een stekelvarken, door de vrouwen der Indianen als naalden gebruikt; vogelvederen, waarmede zij zich 't hoofd versieren, en meer dergelijke dingen.

Kee had wel gewenscht alles te hebben. Telkens als de juffrouw iets liet zien, rekte zij haar hals zoo lang en zoo ver uit als zij kon en zei: „Krijg ik dat, juffrouw?” Maar de juffrouw, die den onbescheiden aard van het meisje kende, beantwoordde al haar vragen met de woorden: „Wacht je beurt af, Kee, en als je bescheiden bent, dan krijg je ook wat.”

„En nu zal ik je eens vertellen,” zei juffrouw Dirkes, „waarom ik eigenlijk gekomen ben. Ik ben verleden week in een lokaal geweest, waar een zendeling sprak, die veel verhaalde van 't geen de verkondiging des Evangelies onder de heidenen teweegbracht. Maar 't was dringend noodig dat er nog veel meer zendingen uitgezonden werden, en nu hebben eenige dames besloten geld te verzamelen, om daarvoor zendingen uit te zenden en hun arbeid te ondersteunen. Ook bestaat het plan een bazar te houden. Een bazar is de naam, dien men in Turkije aan winkels geeft, maar in ons land wordt er een zaal door aangeduid, waarin voorwerpen te koop worden geboden, die daar voor een liefdadig doel zijn bijeengebracht. De opbrengst van die bazar zal dan ten goede komen aan de zendingen, en zeer hoop ik dat de meisjes hun best zullen doen om ook wat voor die bazar bijeen te brengen.”

„Ik heb niets,” zei Kee dadelijk.

„Dat is al heel weinig,” meende de juffrouw. „Maar luister slechts. Missehien heb je toeh wel wat.”

De meisjes zagen allen de juffrouw aan.

„Ik had gedacht,” hernam de juffrouw, „of ieder uwer niet iets voor de bazar breien of haken kon, b.v. een paar kousjes, een wiegekleedje, een poppesprei, een kleine maeassar, of zoo iets; en daar de onderwijzeres mij gezegd heeft dat gij allen reeds goed haken kunt, heb ik een groot pak brei- of haakkatoen meêgebraeht, waarvan ik hoop dat sommigen uwer een kleine wiegesprei en anderen een paar bakermutsjes zullen haken.”

De juffrouw kon dadelijk zien dat de meisjes hiertoe wel genegen waren; althans velen van haar knikten dadelijk toestemmend met het hoofd. Kee echter bromde binnensmonds dat zij geen tijd had, en zette een heel lange lip, want zij had iets anders verwaeht.

„Ik wilde u zoo gaarne tot dat werk aanmoedigen,” ging juffrouw Dirkes voort, „en heb twee prijzen bestemd voor haar, die 't mooiste spreitje of een paar bakermutsjes gehaakt heeft. Ik zal u die twee prijzen laten zien.”

Nu trok de juffrouw den doek weg en zagen de meisjes een praechtig aangekleede pop en een naaikistje. Toen de juffrouw de pop in de hoogte hield, riepen al de meisjes uit: „O, wat beelderig!”

De pop was dan ook beelderig. Ze had een poreeleinen kop met heuzig haar, en kon au! roepen, als men haar hard tegen het lijf drukte. Ook het naaikistje was mooi, maar de pop wekte de meeste belangstelling op.

Missehien is er onder mijn tien- of elfjarige lezeressen een meisje, dat een weinig spottend zegt: „Dat vind ik kinderaechtig van die breimeisjes. Laat kinderen van drie tot aecht jaar met een pop spelen, maar meisjes van tien tot elf jaar mogen dat niet meer doen. Daar zijn zij te groot toe!”

't Is mogelijk dat zoo iets gezegd of gedacht wordt, maar laat mij er bijvoegen dat dit gebeurtenisje al twintig jaren geleden is. Toen waren de meisjes nog veel eenvoudiger dan tegenwoordig. Meisjes van tien tot twaalf jaar waren toen nog kinderen, maar heden ten dage willen zij er niet meer onder gerekend worden. Ik vind dit verkeerd. 't Is waar, er komt een tijd voor meisjes, dat zij alle poppen aan kant doen, maar ik geloof dat het goed zou zijn dat ze zoo lang mogelijk kind bleven. Gelukkig zijn er echter nog meisjes, die al Fransch leeren en ook weten wat „How do you do?” in het Nederlandsch wil zeggen, en het toch heerlijk vinden aan eene tafel te zitten, waarop een klein serviesje staat, en dat ze dan thee kunnen schenken uit haar eigen trekpottie met eene pop in haar arm.

Mietje Abels was nog geheel en al kind en kinderlijk, en daarom glinsterden dan ook hare oogen van vreugde toen zij die pop zag. Zij had ook wel eene pop, maar och! die had maar een half been, en 't neusje had eens tusschen de deur geklemd gezeten en zat nu heelemaal scheef. Wat zou zij die mooie pop graag hebben!

„Welnu,” zei juffrouw Dirkes, „gij hebt nu allen de pop en het naaikistje gezien. Doet nu eens uw best en verblijdt mij over een week of zes met mooie wiegedekentjes en bakermutsjes, die dan in de bazar ten voordeele der zending kunnen verkocht worden.”

Daarna zongen de kinderen een lied en ging de juffrouw heen.

II.

WAARIN MIETJE KENNIS MAAKT MET EEN JONGEJUFFROUW.

Twee maanden later brak het lentezonnetje door en begon alles te groenen en te bloeien in tuinen en op velden. De vogelen zongen hun lentelied en de vlinders kwamen uit hunne schuilhoeken tevoorschijn. De meeste menschen waren blij dat de winter over was, want met het voorjaar kwam er weêr leven en konden zij buiten aan den arbeid gaan.

Op een van die lentedagen moest Mietje 's middags een boodschap doen voor moeder en een kinderjurkje brengen naar eene mevrouw, die in het plantsoen woonde. Moeder had den geheelen morgen gestreken en was zoo moe, dat zij van zwakte niet meer staan kon; anders had ze zelve dat jurkje gebracht. Maar Mietje wilde 't gaarne doen en zou ook zeker broertje meêgenomen hebben, maar broertje was niet wel en klaagde over allerlei pijnen, zoodat Frits maar bij moeder zou blijven. Moeder pakte toen het kinderjurkje in een mandje en Mietje zou het wegbrengen, toen het haar inviel haar pop meê te nemen, waartegen moeder niets had, daar zij haar kind gaarne vreugde gunde.

Denk nu niet dat Mietje de pop meênam, wier neus scheef was en die maar een half been had, — neen, zij nam de pop meê, die zij als prijs voor het wiegespreitje gekregen had. En zij had dien prijs ook wel verdiend, want zij had er menig uurtje aan gewerkt en zich nauwelijks tijd gegund om te eten. En de spreij was ook zoo mooi geworden, dat bijna al de meisjes zeiden dat aan Mietje de pop eerlijk toekwam. Eén echter had dit niet gezegd, namelijk Kee Wolters, die boos en afgunstig was. Zij had den prijs zoo graag gehad, maar zij had er haar best niet voor gedaan. Wel was zij aan een spreitje begonnen, maar de rechte lust had haar ontbroken.

Mietje was boven de huizen; ieder moest die schoone pop zien en bewonderen. Maar toch, het blijdeste was zij, dat zij iets had kunnen doen voor de zending, en nu hoopte zij maar dat er veel geld voor haar spreitje zou komen.

Met het mandje in de rechterhand en hare pop op den linkerarm ging Mietje er op uit, om het kinderjurkje te bezorgen. Regelrecht ging zij de straten door en kwam aan het plantsoen, waar zij aan het huis van die mevrouw het mandje afgaf en het geld voor het strijken ontving. Daarop ging Mietje weër naar huis. Maar onderweg dacht zij eens een anderen weg in te slaan. Er waren namelijk vlak buiten de stad eenige tuinen en tuinlaantjes, waar het zoo mooi groen was en vele bloempjes bloeiden tusschen heggen en onder struiken. Nu was het Mietjes plan eenige bloempjes te plukken en die voor moeder en Frits meê te brengen. Die bloempjes konden dan in een klein vaasje gezet worden en zouden zoo heerlijk prijken in het kozijn voor 't venster.

Mietje ging dan ook de tuinlaantjes door, plukte hier en daar een bloempje en stond weldra voor een wit geschilderd hek, ingesloten tusschen twee heggen. Zij keek eens door het hek en zag nu een mooien tuin, waariu twee dames wandelden met een jongejuffrouw van acht of negen jaren, die een klein wagentje voortduwde, waarin een schoothondje zat. In hetzelfde oogenblik zag haar ook een der beide dames, die niemand anders was dan juffrouw Dirkes, die hare vriendin juffrouw Santer een bezoek bracht. Juffrouw Santer was de tante van de jongejuffrouw, wier ouders naar Duitschland waren en over veertien dagen zouden terugkomen, gedurende welken tijd tante zoolang bij de jongejuffrouw zou blijven.

Juffrouw Dirkes hield veel van Mietje, daar zij wist dat zij een lief en vlijtig meisje was en ook gaarne van hemelsche dingen hoorde. Zoodra zij nu Mietje zag, liep zij naar het hek, dat zij openmaakte, en zei tegen haar:

„Ik geloof dat je veel van bloempjes houdt, daar ik er eenige in je hand zie. Kom in den tuin, dan zal ik je er een paar plukken. Welzoo, heb je je pop meêgenomen? Dat is goed.”

Mietje was in 't eerst wat verlegen, maar toen de juffrouw haar bij de hand nam en in den tuin bracht en haar moed insprak, kwam Mietje zachtjes bij en verheugde zich over al de mooie bloemen, die zij in den tuin zag. De juffrouw vertelde nu aan hare vriendin wie Mietje was en dat zij de pop tot prijs had gekregen, waarop de juffrouw heenging en wat bloemen bijeenzocht. Een oogenblikje later wandelden beide dames weêr den tuin rond en was dus Mietje alleen met de jongejuffrouw, die geen oog had afgeslagen van Mietjes pop.

„Wat een mooie pop!” zei de jongejuffrouw. „Ik heb ook een mooie gehad, maar die is uit het venster gevallen en heelemaal stuk. Pa zal mij een mooie pop meêbrengen, heeft hij gezegd, maar ach, dat duurt nog zoo lang. Ik wou dat ik jou pop had. Kun je ze mij niet geven?”

Mietje kreeg een kleur. Zij wou de pop zoo graag zelve behouden.

„Tante heeft gezegd,” ging de jongejuffrouw voort, „dat, als zij eens een heel mooie pop zag, zij die voor mij wou koopen, maar voor mijn eigen geld, want ik heb van oom een gulden gekregen, dien ik daarvoor bewaar. Een mooie gulden. Hij is nog spiksplinternieuw en blinkt in de zon als een spiegeltje. Ik draag dien gulden altijd bij mij in een beursje, dat ik van tante heb. Wil je dien nieuwen gulden eens zien?”

Het was Elise — dus heette de jongejuffrouw — te doen om Mietjes begeerlijkheid op te wekken. Zij wou haar wel dien nieuwen gulden geven, als zij dan maar die pop kreeg. Maar Mietje had op 't oogenblik geen behoefte aan geld. In haar oog was die pop meer waard dan al 't geld der

wereld. Er zou echter voor Mietje wel een tijd komen dat zij meer behoefte had aan geld dan aan eene pop.

Elise had den gulden uit haar beursje gehaald en liet hem aan Mietje zien. 't Was ook heusch een mooie gulden, splinternieuw, alsof hij pas van den koning kwam. De jongefrouw spiegelde haar den gulden voor de oogen, maar Mietje drukte de pop stevig aan haar hart en was blij dat de dames terugkwamen, waardoor zij van de verzoeking verlost werd. Juffrouw Dirkes schonk haar eene hand vol bloemen, en dankbaar en blijde ging Mietje huiswaarts.

III.

WAARIN MIETJE DEN NIEUWEN GULDEN KRIJGT EN KEE HARD WEGLOOPT.

Veertien dagen later heerschte er op zekeren morgen groote neerslachtigheid bij de weduwe Abels. Zijzelve was zeer zwak en moest dag en nacht zoo geweldig hoesten, dat zij te machteloos was om haar werk te doen. Ook kleine Frits ging zeer achteruit. Het kindje werd hoe langer hoe bleeker en zoo mager, dat men door zijn vingertjes en handjes kon heen zien. De bureu meenden dat, als Frits maar veel buiten kwam, de lucht hem weêr met Gods hulp zou beter maken. Maar 't was in de laatste dagen winderig geweest en dit had 't kind belet uit te gaan. Nu moest de dokter komen en deze zeide, evenals vroeger, dat er voor moeder en Frits nog geen gevaar was, maar zij moesten krachtige spijzen eten, vooral eieren, en een paar glazen melk drinken.

Toen de dokter weg was, loosde de weduwe een zucht. Zij had in de laatste dagen zoo weinig verdiend en bezat ook geen geld om versterkende middelen te koopen. Och, als zij maar éen gulden had, dan kon zij 't een en ander

aanschaffen, en misschien als zij en Frits die versterking genoten, zou het voor beiden goed zijn en kon moeder weêr werken en verdienen. Maar zij bezat geen gulden, niet eens een enkel dubbeltje.

Mietje had alles gehoord wat de dokter had gezegd en had ook moeders verzuchting vernomen. Eensklaps viel haar iets in. Had de jongejuffrouw niet gezegd dat zij voor de pop een gulden wilde geven, dien nieuwen, mooien gulden? Zij kreeg wel een kleur toen zij daaraan dacht, want o! hare pop, die beelderige pop te moeten missen, — dat zou haar zoo zwaar vallen. En toch, zij zou die pop gewillig afstaan, zonder een traantje te schreien, zoo zij hierdoor moeder een gulden kon bezorgen. Zij vroeg toen aan moeder of zij het doen mocht. Moeder meende eerst dat Mietje die pop altijd als een aandenken moest bewaren, maar toen het meisje aanhield en nog eens aanhield, vond moeder het goed, en toen een uur later, voor het eerst na twee weken, het zonnetje doorbrak, zette Mietje gauw haar hoedje op, nam de pop en ging er meê heen, terwijl moeder den blik hemelwaarts richtte en bad dat God de pogingen van haar kind mocht zegenen.

Mietje liep wat zij loopen kon naar de tuinlaantjes, kwam ook weldra aan het witte hek en zag daar de jongejuffrouw, die weêr haar hondje in het wagentje had gezet en dit voortduwde. Zoodra Mietje hare pop toonde, kwam de jongejuffrouw aan het hek, en toen Mietje haar vroeg of zij nog de pop wou koopen voor een gulden, zei de jongejuffrouw dadelijk ja en voegde er bij:

„Ik heb nog gisteren met tante over je pop gesproken, en tante zei dat je pop wel een gulden waard was. Pa is gisterenavond teruggekomen, maar had de pop vergeten. Maar ik denk wel dat pa en ma het goed zullen vinden, dat ik je pop koop voor mijn nieuwen gulden.”

Zij haalde nu den nieuwen gulden uit haar beursje, gaf dien aan Mietje, die eerst nog de pop op beide wangen een zacht kusje gaf en ze toen aan de jongejuffrouw overreikte. Mietje dankte vriendelijk en liep naar het hek. Toen zij nog eens eventjes omkeek, zag zij dat de jongejuffrouw het hondje uit het wagentje had gezet en dat de pop daarin geplaatst werd, waarna de jongejuffrouw met het wagentje wegreed, zeker om de pop aan hare ouders te laten zien.

Mietje haastte zich nu de tuinlaantjes uit te komen en zoo spoedig mogelijk thuis te zijn, om moeder met dien gulden te verblijden. Zoo heel gauw echter kon zij de pop niet vergeten, maar zij troostte zichzelf. „Ik word ook al wat te groot om nog met een pop te loopen,” fluisterde zij zichzelf toe, „en wat het beste is, moeder en Frits kunnen nu eieren en andere versterkende middelen krijgen. O! wat zou het heerlijk zijn als moeder gauw weêr beter werd! Zal moeder niet blij zijn als zij dien gulden ziet? Ik denk het wel. Hij is ook zoo mooi! Ik moet hem nog eventjes bekijken.”

Zij had den gulden in haar zak gestopt, haalde hem nu tevoorschijn en bekeek hem van alle kanten.

„Wat heb je daar?” klonk haar eene vraag toe.

Mietje zag op, en — daar stond Kee Wolters voor haar.

„Heb je daar wat moois?” vroeg Kee. „Zeker gevonden. Wat is het?”

„Ik heb niets gevonden,” antwoordde Mietje, „maar ik heb een gulden gekregen voor”

Zij hield plotseling stil. Zij wou niet vertellen dat zij haar pop verkocht had. Wat ging dat Kee aan?

„Een gulden?” vroeg Kee.

„Ja, een mooien, nieuwen gulden.”

„Laat mij dien eens zien,” zei Kee.

Mietje aarzelde en hield hare hand, met den gulden er in, stijf dicht. Zij vertrouwde Kee niet al te best, want Kee kon iemand zoo vreemd aanzien, en er lag in den blik harer donkere oogen iets dat niet deugde.

„Ben je zoo bang voor je gulden?” riep Kee uit. „Ik wou hem maar eventjes zien, omdat je zelf zei dat hij zoo mooi was. Staat de koning er op?”

„Ja,” antwoordde Mietje, en in hare goedigheid toonde ze nu den gulden en zeide: „Zie, dat is de koning, en daar omheen staat, — lees maar: — Willem III, koning der Ned. G. H. v. L.”

„Wat beduidt dat?” vroeg Kee, die nu den gulden in handen nam. „O, ik weet het al: Ned. wil zeggen Nederlanden, en die G. H. v. L. beteekent zeker Groot-Hertog van Luxemburg. En aan den anderen kant een mooi wapen.”

Onderwijl zij den gulden bekeek, kwam er een booze gedachte in haar op. Geen wonder ook. Haar hart was boos, en daaruit kwamen dus booze bedenkingen. Eensklaps zei ze:

„Ik geloof niet dat je dien gulden gekregen, maar dat je hem in het laantje gevonden hebt. Ik wil er de helft van hebben.”

„Neen,” zei Mietje, die schrikte. „Die gulden is voor moeder en daarvoor zal moeder . . .”

„Gekheid!” riep Kee, „dat zijn maar leugentjes. Ik zal dien gulden houden en hem gaan wisselen. Dan krijg je de helft.”

Meteen liep zij weg. Mietje was er zoo verschrikt van, dat ze haast niet wist wat zij doen of denken moest, maar toen zij zag dat Kee het niet uit een grapje deed en hard bleef doorloopen, liep zij de roofster achterna zoo hard zij kon.

Kee liep ook wat zij loopen kon en Mietje haar achterna, het eene laantje in en het andere uit. Kee was grooter dan Mietje en kon dus harder loopen, zoodat Mietje haar spoedig uit

het gezicht zou verloren hebben; maar door den spoed, dien Kee maakte, zag zij niet dat er een steen op het pad lag en viel er overheen op den grond. Hierdoor kreeg Mietje gelegenheid om dichterbij te komen en haalde haar ook bijna in. Kee echter stond haastig op en wilde weêr wegloopen, maar nu hoorde zij dat er menschen aankwamen, en bang zijnde dat Mietje hun zeggen zou dat haar de gulden afgenomen was en zij hem dan terug moest geven, was zij boos genoeg om tot het besluit te komen den gulden weg te werpen.

„Geef me mijn gulden!” riep Mietje, die haar bijna met de hand kon vatten en vasthouden. „Geef me den gulden!”

„Neen, je krijgt hem niet!” riep Kee, boosaardig, en den gulden tusschen de vingers nemende, keilde zij het geldstuk schuin in de hoogte, en wel met zulk een kracht, dat de gulden over struiken, heggen en hekken vloog.

Daarop liep Kee weêr hard weg naar het water, aan het einde der tuinlaantjes, waar het bootje lag van den molenaar. Hier sprong zij snel in, maakte het bootje los en . . .

Mietje was haar niet verder nageloopt. Wat zou het haar ook baten? Kee had den gulden niet meer.

Mietje bleef voor de heg staan en keek tusschen de blaadjes en takjes door, of zij den gulden mogelijk ergens zag liggen.

IV.

WAARIN U VERTELD WORDT WAAR DE NIEUWE GULDEN GEVALLEN WAS.

Ik heb u verteld, dat de ouders van jongejuffrouw Elise naar Duitschland op reis geweest en den vorigen avond teruggekeerd waren. Zij hadden niet voor hun genoegen die verre reis gemaakt, maar wegens het overlijden van Elise's groot-

papa, die in Berlijn gestorven was, waren er moeilijkheden over de nalatenschap ontstaan, die slechts door de tegenwoordigheid van Elise's ouders konden uit den weg geruimd worden. Die moeilijkheden waren van zeer verdrietigen aard geweest, vooral voor den heer Santer, die zeer driftig van gestel was en door den geringsten tegenstand uit zijn humeur geraakte.

Doch ten slotte was alles nog beter afgeloopen dan hij gedacht had, 't geen vooral te danken was aan de bezadigheid van zijne vrouw, een verstandige dame, die niet zoo spoedig driftig werd.

Nu waren de ouders weêr tehuis en dankten God dat zij hun dochtertje in welstand hadden mogen aantreffen. Elise lag bij hunne terugkomst reeds te bed, en gaarne had de heer Santer haar wakker gemaakt om haar te omhelzen, maar mevrouw vond het beter 't kind stil te laten doorslapen en wist haar man over te halen tot morgen te wachten. Den volgenden morgen was hij dan ook vroeg op, luisterde aan Elise's kamerdeur, en haar vroolijk stemmetje vernemende, vloog hij op haar toe en . . . nu kunt gij wel begrijpen dat Elise gauw twee roode wangen kreeg van de hartelijke kussen, die papa er op drukte. Daarop nam hij haar op zijne armen en bracht haar naar de slaapkamer van mama, die zeer blij was hare Elise weêr te zien.

Een paar uren na het ontbijt, toen er voor 't eerst sedert veertien dagen een weinig verbetering in het weder gekomen was, ging hij in den tuin wandelen, waar hij Elise aantrof, die hem met haar wagentje tegemoet reed, hem de pop liet zien en tevens vertelde hoe zij zooeven die pop voor haar nieuwen gulden gekocht had. De heer Santer vond dezen handel alleraardigst, temeer daar de pop zeer mooi en wel een gulden waard was. Hij zeide dat Elise die pop nu gauw aan mama en tante moest laten zien, daar hij thans geen tijd had om met haar te praten. Hij moest den tuinman spreken,

dien hij hier bescheiden had en die nog niet gekomen was.

Elise ging heen en de heer Santer wachtte op den tuinman, die wegbleef, waarover hij boos werd. Waarom de tuinman niet op het bepaalde oogenblik, maar eerst later kwam, zal ik u straks wel vertellen.

De heer Santer werd hoe langer hoe boozer, omdat de tuinman niet volgens afspraak verscheen, en zeide bij zichzelf: „Nu zal ik eens zoolang wachten tot hij eindelijk komt, en dan zal ik er hem eens langs geven!” Schijnbaar bedaard, maar inwendig driftig, zette hij zich op eene bank en keek kwaad naar de lucht, alsof de kleine wolkjes er schuld aan droegen.

Eensklaps schrikt hij en vliegt van de bank op, terwijl hij met beide handen naar zijn wang tast. Er was daarop iets gevallen en zeer hard ook, want hij voelde er pijn aan.

„Zeker een kwade jongen, die door de tuinlaantjes geloopt is en mij met een steen gegooit heeft!” riep hij uit. „Als ik dien jongen beet kan pakken, dan zal hij er van lusten!”

De heer Santer wist niet dat het de nieuwe gulden was, dien Kee in het wilde weggekeild had en die nu zoo onzacht op zijn wang was gevallen. Had hij maar eerst goed rondgekeken, dan zou hij dien gulden wel gevonden hebben, die nu in een perkje was gevallen, tusschen de rozestruiken in. Maar hij was veel te driftig geworden om bedaard rond te zien. Hij liep zoo haastig hij kon naar het witte hek, om in het tuinlaantje te komen en te zoeken naar den jongen, die hem zoo schandelijk gegooit had.

Maar nauwelijks was hij het witte hek uit, of daar zag hij Mietje, die, zooals gij weet, door de haag keek naar den tuin, in de hoop haar gulden weêr te vinden.

Boos als de heer Santer op dat oogenblik was, liep hij op Mietje toe, pakte haar bij den arm en riep uit:

„Zeg eens, stoute meid, heb jij me met een steen of met zoo iets gegooit? Dat zal ik je wel afeeren!”

Mietjes wangen, die bloedrood waren van het harde loopen, werden bleek van schrik, en zij begon te schreien, daar mijnheer Santer haar wat hardhandig had aangepakt.

„Neen, mijnheer!” zeide ze huilende, „ik heb niet met een steen gegooid. Ik keek maar eens in den tuin, om te zien naar mijn gulden.”

„Naar je gulden?” vroeg de heer Santer, nog steeds driftig; „kom, dat zijn maar praatjes. Kinderen zooals jij en van jouw stand hebben geen guldens om weg te gooien. Nu lieg je er nog bij.”

„Ik lieg niet, mijnheer,” zeide Mietje, die in tranen uitbarstte over deze beschuldiging. „Ik had een gulden gekregen van de jonge juffrouw voor mijn pop, en toen is Kee gekomen, die me den gulden wegnam en ergens heengooide.”

Toen de heer Santer deze woorden hoorde, bedaarde hij oogenblikkelijk, want alles wat Mietje zei droeg den stempel der waarheid, vooral daar hij zich tebinnen bracht wat Elise hem daar straks van den koop en verkoop van hare pop verteld had.

„Zoo,” zeide hij tot Mietje, „dat is wat anders. Kom dan maar in den tuin, dan zullen wij samen naar den gulden zoeken, want ik geloof dat die gulden op mijn wang is terechtgekomen. Ik moet zeggen, die Kee kan hard gooien, want ik voel 't nog.”

Hij wreef zich de wang, nam nu Mietje bij de hand en geleidde haar door het witte hek naar den tuin.

V.

WAARIN TEN SLOTTE MIETJE AAN KEE EEN BEZOEK BRENGT.

Op hetzelfde oogenblik kwamen mevrouw Santer, tante en Elise in den tuin. Elise had aan mama en tante de pop

laten zien en verteld van wie zij ze gekocht had. Tante, die de pop bij juffrouw Dirkes gezien had, herkende haar dadelijk en begreep dat Mietje haar uit nood had verkocht. Zij had wel eens gehoord hoe de weduwe Abels te tobben had met haar eigen lichaam en met haar zwak zoontje, zoodat het — al had Mietje er ook geen woord van gerept — haar duidelijk werd, dat het meisje zich deze opoffering getroost had om moeder en broertje eene verkwikking te kunnen verschaffen.

Onderwijl Elise nog aan 't vertellen was, zag mevrouw wat er in den tuin voorviel: dat haar man driftig werd, het hek uitging en straks met Mietje terugkeerde. Zij wist niet wat dit te beduiden had en haastte zich nu met tante, die Mietje had herkend, en Elise naar den tuin.

Spoedig vernamen zij nu wat er gebeurd was en deden mevrouw en haar zuster hun best om Mietje te troosten.

Eensklaps riep Elise uit:

„Zie, daar tusschen de rozenstruiken ligt een gulden! Hij lijkt op den nieuwen gulden, dien ik aan 't meisje gegeven heb.”

Tante raapte dadelijk den gulden op en gaf hem aan Mietje, wier tranen nu begonnen op te drogen van blijdschap. Maar zij zou nog veel gelukkiger en blijder worden.

Mijnheer Santer stond na te denken. Hij vond, wat er met den nieuwen gulden gebeurd was, zoo aardig — al had hij er ook een weinig pijn van gehad, — dat hij dat geldstuk gaarne als een gedachtenis wilde bewaren. Hij verzocht Mietje hem dien gulden te verkoopen, waarvoor hij twee rijksdaalders wilde geven, en zoo jong was Mietje niet meer om niet spoedig uit te rekenen dat vijf gulden meer waard zijn dan één gulden, al was deze ook spiksplinternieuw. Zij nam dit aanbod gaarne aan, en mijnheer was er ook zeer mede tevreden, want nu had hij tevens gelegenheid gehad eene weldaad te bewijzen en het kind voor haar opofferende liefde te beloonen.

Mietje was door al die vriendelijkheid een weinig verlegen geworden. Zij zou gaarne heengegaan zijn, maar wachtte totdat men het haar zeggen zou.

Dit bemerkte mevrouw, die nu tot haar zeide:

„Ga nu maar naar huis, meisje, want je moeder zal wel ongerust wezen dat je zoo lang uitblijft. Wensch moeder beterschap en zeg haar, dat wij haar eens zullen bezoeken en wat meëbrengen, ook voor je broertje, dat hij wat tieriger wordt.”

Niemand blijder dan Mietje. Zij vergat niet vriendelijk te danken en haastte zich nu naar huis.

Mietje was even buiten het hek, of daar kwam de tuinman aan.

Maar hoe zag die man er uit! Zonder pet op 't hoofd; zijn aangezicht vol kroos en kleine groene blaadjes, terwijl het water hem uit de schoenen droop.

Mijnheer Santer zette eerst een gram gezicht, toen hij van verre den tuinman zag aankomen, en was van plan hem eens geducht de les te lezen, maar toen de tuinman dichterbij was gekomen en ieder kon zien dat hij in 't water had gelegen, schortte de heer Santer zijn drift wat op en vroeg:

„Wat is er met je gebeurd?”

„Dat zal ik mijnheer vertellen,” antwoordde de tuinman. „Ik wilde juist, volgens afspraak, hierheen gaan, toen ik van verre een geluid meende te hooren alsof er iets of iemand in het water viel. Tegelijk vernam ik een geschreeuw om hulp, en nu spoedde ik mij de tuinlaantjes door, naar het water. En wat zag ik daar? Kee, de dochter van den molenaar, was in een bootje geklommen en had te veel spoed gemaakt. Misschien had ze wel iets kwaads uitgevoerd, want om de waarheid te zeggen en niet te jokken, die Kee is een ondeugende meid, die haar vader veel verdriet doet. Door

haar haast verloor zij het evenwicht en viel in 't water. Wel had zij nog het geluk gehad met de eene hand het bootje vast te houden en om hulp te kunnen roepen, maar het bootje ontglipte haar toch en zeker zou zij verdronken zijn, zoo er geen redding was opgedaagd. Aan den overkant stonden haar vader en eenige menschen, maar die konden haar wegens den afstand niet helpen. Wat dus te doen? Ik mocht niet lang aarzelen. Een twee drie gooide ik mijn pet weg, trok mijn buis uit en zwom naar haar toe. Het gelukte mij ook het reeds zinkende meisje te grijpen en . . . het overige kunt u wel raden. Dat is de reden, mijnheer, waarom ik niet op mijn tijd hier ben gekomen, en ik hoop maar dat u het verontschuldigen zult. Ik moet nu echter gauw maken dat ik thuis kom om droog goed aan te trekken, want zooals mijnheer ziet, ben ik zoo nat als eene kat."

't Spreekt vanzelf dat mijnheer den tuinman prees voor zijn kloeke daad. Nu hij de gansche toedracht wist, speet het hem boos en driftig geweest te zijn. 't Was een goede les voor hem om voortaan wat geduldig te wezen en te leeren eerst de dingen af te wachten.

Twee uren later bracht de knecht van den heer Santer een groote mand naar de weduwe Abels, die reeds zooveel reden had tot dankbaarheid en nu opnieuw zou ervaren dat God zich over weduwen en weezen ontfermt. Die mand was vol met allerlei wat tot versterking kon dienen voor haar en den kleinen Frits. Toen moeder aan het uitpakken ging, kwamen er niet slechts eieren, zakjes met suiker, meel, twee groote stukken rookvleesch, eenige pakjes met bouillonkoekjes en dergelijke levensmiddelen tevoorschijn, maar onderin lag ook een groote doos met speelgoed voor Frits. Broertje, die anders zoo lusteloos was, vroolijkte er heelemaal van op en begon dadelijk met Mietjes hulp de schaapjes en koetjes op te zetten. Wat was dat kind blij!

Van nu aan werd er degelijk voor de weduwe gezorgd, zoodat zij een paar weken rusten kon zonder gebrek te lijden, terwijl Mietje zich meer met haar broertje kon bemoeien, en met hem gaan wandelen om frissche lucht te genieten.

Den volgenden dag kwam juffrouw Dirkes met de tante van Elise, om eens te kijken hoe de weduwe het maakte. Zij verblijdde zich met haar over de goedheid Gods en juffrouw Dirkes vertelde aan Mietje, dat haar wiegespreitje veel geld had opgebracht en er een groote som voor de zending was bijeengekomen.

Voordat juffrouw Dirkes heenging, zeide ze tot Mietje :

„Nu kom ik je nog een verzoek brengen. Ik ben van morgen bij Kee Wolters geweest. Zij ligt te bed en heeft veel pijn. Zij jammert gedurig dat zij zoo schandelijk gehandeld heeft. Toen ik haar zeide dat gij het haar zeker gaarne vergeven zoudt, kwam zij een weinig tot rust. Ik beloofde haar ook je te vragen om haar een bezoek te brengen. Dat wil je immers wel doen? Als iemand ons verdriet heeft aangedaan en het doet hem leed, dan moeten wij het hem vergeven. Je weet immers wel wat de Heere Jezus zegt in het gebed, dat Hij ons geleerd heeft : „Vergeef ons onze schulden, gelijk wij onzen schuldenaren vergeven”?

Mietje beloofde dat zij Kee zou gaan opzoeken, en zij deed het ook den volgenden dag. Kee hilde en was zeer bedroefd. Zij beleed dat zij gezondigd had en dat zij nu inzag hoe verkeerd het was inhalig en gierig te zijn. Zij durfde Mietje haast niet aanzien, maar Mietje sloeg haar arm om den hals van Kee en zeide :

„Wees maar stil! Ik denk er niet meer aan en zal blij zijn als wij samen weër naast elkaër zitten en dan ons best doen om het mooiste spreitje te haken. Zie eens, ik heb van de juffrouw een mooi boekje gekregen, dat moet je eens lezen. Er staat in, dat wij niet alleen den Heere Jezus onze zonden moeten belijden en Hem vergeving vragen, maar

dat wij ook gedurig Hem moeten bidden ons kracht te geven om tegen alle zonden te strijden. Aan het slot staat dit versje:

Niets zijn wij, Jezus. zonder U,
 Al onze rijkdom is in U;
 Gij, Heer en Heiland! riept ons, armen,
 Gij wilt U over ons erbarmen.
 Wij vinden kracht en wijsheid saâm,
 En vrede en heil in uwen naam;
 Gij kleedt ons met gerechtigheid
 En voert ons in uw heerlijkheid.

Dit versje leerde Kee van buiten, en toen zij geheel beter was, ging zij weêr naar de naaischool, waar juffrouw Dirkes nu en dan kwam, om de meisjes te wijzen op den Heiland, die zoo gaarne ons gansche hart wil bezitten.

